

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יוראי להב הרצנו

פ/25/3423

הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון – פשעי שנאה), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 1 בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל–1970¹, בסעיף 1, בהגדרה "פגיעת איבה", אחרי פסקה (5) יבוא :

"(6) פגיעה ממעשה אלימות שמטרתו העיקרית פגיעה באדם בשל שנאה לקבוצה דתית, מוצא עדתי, נטייה מינית, זהות מגדרית או בשל היותו של אדם עובד זר."

דברי הסבר

בשנים האחרונות אנו עדים לעלייה מדאיגה בתופעות אלימות שמקורן בגילויי שנאה כלפי קבוצות בחברה הישראלית. אלימות שמושתתת על שנאה עיוורת כלפי האחר והשונה, זה שאורח חייו והשקפת עולמו אינם עולים בקנה אחד עם השקפתו של הפוגע.

המחוקק נתן דעתו לחשיבות החמרת הענישה במקרה של עבירות שהמניע שלהן הוא שנאה. ב־8 בנובמבר 2004 התקבל תיקון לחוק העונשין, התשל"ז–1977, שביטל את סעיף 144ד לחוק והוסיף את סימן א' 2 שכותרתו "עבירות שנאה", אשר כולל בתוכו את סעיף 144 שכותרתו "עבירות ממניע גזענות או עוינות כלפי ציבור – נסיבה מחמירה" וזו לשונו :

"(א) העובר עבירה מתוך מניע של גזענות כהגדרתה בסימן א' 1 או של עוינות כלפי ציבור מחמת דת, קבוצה דתית, מוצא עדתי, נטייה מינית או היותם עובדים זרים, דינו – כפל העונש הקבוע לאותה עבירה או מאסר עשר שנים, הכול לפי העונש הקל יותר."

(ב) בסעיף זה, "עבירה" – עבירה נגד הגוף, החירות או הרכוש, עבירה של איומים או סחיטה; עבירות של בריונות ותקלות לציבור ושל מטרדים הכלולים בסימנים ט' וי"א בפרק זה, ועבירה בשירות הציבור וכלפיו הכלולה בפרק ט' סימן ד', הכול למעט עבירה שהעונש שנקבע לה הוא מאסר עשר שנים ומעלה." עם התגברות תופעת האלימות ממניעי שנאה כלפי קבוצות מוגדרות בציבור, נוצר צורך ממשי להבטיח סיוע בסיסי לקורבנות מקרב קבוצות אלו, אשר לרוב אינן מסוגלות להגן על עצמן. מדובר בקבוצות

¹ ס"ח התש"ל, עמ' 126.

הראויות להגנה מיוחדת ואשר קיים לגבי חבריהן חשש מוגבר לעוינות, לפגיעה או לאלימות. נוכח האמור לעיל, תיקון זה לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970, נועד להכליל את הנפגעים ממעשה אלימות שנעשה ממניעי שנאה במסגרת החוק, זאת לאחר שאלימות בשל מניעי שנאה הפכה לאורך השנים לתופעה נפוצה והובילה בחלק מהמקרים לאלימות קשה כלפי קהלים בחברה הישראלית, ואף למעשי רצח.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חברת הכנסת נינו אבסדזה (פ/18/4274) ועל ידי חבר הכנסת ניצן הורוביץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/18/2574), על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חבר הכנסת ניצן הורוביץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/19/670), על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברת הכנסת מיכל רוזין וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/121) ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת תמר זנדברג (פ/24/132).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/20/769) ועל ידי חבר הכנסת דב חנין וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/2143; הוסרה מסדר היום ביום כ"ט בחשון התשע"ו (11 בנובמבר 2015); פ/20/2291), על שולחן הכנסת העשרים ואחת על ידי חברת הכנסת מיכל רוזין וקבוצת חברי הכנסת (פ/21/175), על שולחן הכנסת העשרים ושתיים, על שולחן הכנסת העשרים ושלוש, על שולחן הכנסת העשרים וארבע ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/22/1354; פ/23/257; פ/24/1361; פ/25/2508).

הצעת החוק זהה לפ/24/1361 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ז בסיוון התשפ"ג (05.06.2023)